

Duurzaam(?) toerisme op de Wadden

Titel	Duurzaam(?) toerisme op de Wadden
Centrale vraag	Hoe kan toerisme op de Waddeneilanden duurzamer?
Niveau	Leerjaar 2/3 - aardrijkskunde
Duur	1 lesuur
Werkvorm	Kleine groepjes (twee-, drie- of viertallen)
Begrippen	Beheer – bestuur – duurzaam toerisme - natuurbehoud - Unesco werelderfgoed – verblijfstoeristen - zonerings
Wat ga je doen?	In een groepje ga je leren waarom het Waddengebied duurzaam toerisme goed kan gebruiken om de status van Unesco Werelderfgoed te onderstrepen. Je gaat door het toepassen van zonerings en slimme marketing de eilanden helpen om het toerisme naar de Wadden duurzamer te maken.
Wat heb je nodig?	Bosatlas van de Wadden (BW)

Inleiding

In een artikel over de Waddenzee in het blad Geografie (Sijtsma e.a, okt. 2020) staat het volgende:

Het Waddengebied is een kwetsbaar natuurgebied met de status van Unesco Werelderfgoed. Tegelijk wil het zich economisch ontwikkelen, vooral door toerisme. Dat vergt balanceerkunst.

Over die ‘balanceerkunst’ gaat deze les. Want hoe kun je ervoor zorgen dat het Waddengebied zo mooi blijft als het is, terwijl steeds meer toeristen het willen bezoeken en steeds meer mensen daaraan geld willen verdienen?

Maak in een klein groepje de volgende opdrachten.

Opdracht 1 - Balanceerkunst

1.1 Gebruik BW 130-131. Wat betekent het dat het Waddengebied ‘Unesco Werelderfgoed’ is? Welke belofte hebben de regeringen van Nederland, Duitsland en Denemarken daarvoor gemaakt?

Lees op BW 98+99 de kopjes ‘Het eilandgevoel’ en ‘Een breed scala aan activiteiten’. Het toerisme naar de Waddeneilanden neemt de laatste jaren toe. Misschien wel doordat het Unesco Werelderfgoed is, en omdat er zo veel te zien en te doen is. Wie managet dat eigenlijk?

Gebruik de BW 132-133. De Waddeneilanden worden ‘bestuurd’ en ‘beheerd’.

1.2 Wat zijn de drie belangrijkste besturen van, let op: de eilanden en de Waddenzee zelf (dus niet het vasteland)? En wat zijn de drie belangrijkste ‘beheerders’?

1.3 Er zijn een aantal verschillen tussen ‘bestuur’ en ‘beheer’. Welke richt zich vooral op de bewoners, en welke vooral op de natuur?

1.4 En welke van die twee, de bestuurders of de beheerders, hebben eigenlijk het meeste ‘eigendom’ op de Waddeneilanden?

Natuurbescherming en (terrein)beheer gaan vaak samen. En met de status van Unesco Werelderfgoed en de beschermde Natura 2000 gebieden in het Waddengebied moeten de bestuurders van de Waddeneilanden steeds meer rekening houden met de natuurwaarden van de Wadden.

Opdracht 2 - Waar kunnen mensen goed terecht?

De bestuurders en beheerders van de Waddeneilanden willen (en moeten) hun gebied en de natuur beschermen. Tegelijkertijd willen ze laten zien aan de toeristen wat er zo bijzonder is aan de Wadden. Iemand die de waarde ziet van een gebied, gaat er ook beter mee om. Er is op de eilanden een *zonering*. Bepaalde zones worden aangewezen voor recreatie, hier kunnen veel bezoekers komen. Andere zones zijn rustgebieden voor dieren en planten.

2.1 Bedenk twee manieren waardoor een bezoeker wel de onderwaterwereld van de Wadden (zie BW 50-51) kan beleven maar er geen (grote) negatieve invloed op heeft.

Bekijk het [filmpje](#) op de website waddoeijj.nl om een duidelijk voorbeeld te zien van waarom *zonering* belangrijk kan zijn bij het beheer van de natuur.

2.2 Leg uit hoe een uitkijkplatform of vogelkijkscherm kan helpen bij het sturen van bezoekersstromen en daarmee het geven van rust aan dieren en planten.

2.3 Elk jaar in juni vindt op Terschelling het Oerol festival plaats, een van de grootste kunstenfestivals in Europa, met 50.000 bezoekers per jaar. Veel optredens zijn buiten, verspreid over het hele eiland, ook vlakbij beschermde gebieden. Zie BW 108-109 voor meer informatie over het festival en de bezoekers. Naast de trekvogels komen er dan een hoop vreemde vogels bij op het eiland. Hoe kan dat zo harmonieus mogelijk verlopen denk je?

Tijdens het Oerol festival zijn er heel veel mensen op het eiland, maar ook trekvogels zoals de lepelaar broeden in deze periode nog (zie BW 58-59 voor waar dat ongeveer is). Bedenk twee plekken op Terschelling waar je 'zonering' kunt toepassen om de bezoekers niet de natuur te laten verstoren, maar er wel van te laten genieten.

Stap 1. - Trek het kaartje op BW 101 van Terschelling over, en teken twee plaatsen in waar de trekvogels en Oerolbezoekers elkaar rustig kunnen bekijken.

Gebruik BW 108-109 en BW 162-163 om goed te kijken waar de bezoekersstromen lopen en waar een goede plek zou kunnen zijn voor jullie plannen.

Stap 2 - Teken op de kaart ook die manieren in met een symbool, en maak een legenda bij je kaartje met kleuren voor de zonering en de symbolen die je gebruikt hebt.

Opdracht 3 - Campagne duurzaam toerisme

Bedenk een campagne om toeristen aan te spreken en zich te laten bekommeren om het gebied dat ze bezoeken. Hoe kun je ervoor zorgen dat toeristen zich aan de regels houden? Dat ze op het pad blijven, niet door de zeereep lopen (en de zeewering slopen...), afval mee naar huis nemen of in de prullenbak gooien (zodat het niet in de maag van een meeuw terecht komt), niet over een hek klimmen om een foto van dichtbij te kunnen maken van een broedende lepelaar of een eenzame zeehondenpup niet aanraken, maar rustig laten liggen.

Je bedenkt zelf de vorm van jullie campagne. Plaatsen jullie een informatiebord? Wat komt hier dan op te staan? En waar komt het te staan? Of wordt het een video die de toeristen op de veerboot zien? Of een *social media*-campagne?

Je hoeft de campagne niet uit te voeren, maar je omschrijft het plan en de inhoud. Daarnaast leg je uit waarom je denkt dat deze campagne toeristen aan zal spreken.